

ՏԱՌԱՊԱՆՔԻ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԵՐԳԻՉԸ

(Ճառ Պ. Գ. ԽԱԺԱԿԻ)

Տիկիներ եւ պարոններ,

Նախընթաց բանախօսները ներկայացուցին մեր սիրած բանաստեղծին՝ Դանիել Վարուժանի տաղանդին մեծությամբ, անոր պատկերներու ճոխությամբ եւ զգացումներուն աւիւնն ու խորությամբ: Բանախօսներէն մին միայն ակնարկեց քանի մը պատկերներու մէջ բանաստեղծութեան համար այնքա՛ն անհրաժեշտ յստակութեան պակասութիւնը: Ամէնքը միաբերան վեր հանեցին Վարուժանի լեզուի ճկունութիւնն ու ճոխութիւնը: Միայն միակ վիճելի խնդիր մը, ինչպէս շատ յաճախ, այս անգամ ալ եղաւ «քար գայթակողութեան»: Պ. Պ. Չէօկիւրեան եւ Գօլանճեան մէկ կողմէ կը պնդէին որ Վարուժանի լեզուն անբասիր է, առանց ոեւէ բիծերու, նոյն իսկ «ռոշնական» եւ այլ նոյն օրինակ մեռած կամ բրածոյ ու աններդաշնակ բառերով. Պ. Բարսեղեան կը պնդէր անոր հակադարձը, գտնելով լեզուական շարք մը թերութիւններ, մանաւանդ խճողումներ ու գրաբարեան ոճեր: Պ. Զարդարեան եկաւ հաշտեցնելու այդ երկու ծայրայեղութիւնները եւ գտաւ միջին ճամբան:

Ես ալ միջին ճամբային կողմնակից եմ այս լեզուական հարցին մէջ: Ինծի համար կասկածէ դուրս է միանգամայն որ Վարուժանի լեզուն ճոխ է, հարուստ եւ հիւթեղ: Սակայն արեւն անգամ բիծեր ունի: Անոր վրայ ալ կան մանրի՛կ բիծեր: Այդ բիծերն ալ Պ. Զարդարեանի ակնարկածներն են – այն գրաբար բառերը, որոնք քաղցրալուր չեն, նորաստեղծ եւ ծանրահնչիւն բառերը, հնացած հոլովումները եւ այլն:

Երկրորդ եւ էական հարցը բովանդակութեան խնդիրն է: Յարգելի բանախօսներէն երկուքը պաշտպանեցին Վարուժանի չափէն աւելի «իրապաշտ» քանի մը քերթուածները: Յարգելի բանախօսները կը պնդէին թէ «երգիչը այդ է զգացեր, այդ ալ գրեր է. չկայ օրենք երգչի